

Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районнының
Дүрт-Мунча авыл жирлеге Советы

КАРАРЫ

06.10.2022 ел

№76

«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районнының Дүрт-Мунча авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында»

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Эйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районнының Дүрт-Мунча авыл жирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районнының Дүрт-Мунча авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районнының Дүрт-Мунча авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.
2. Әлеге карап рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
3. Карапны "Татарстан Республикасының хокукий мәғълумат рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU), Зәй муниципаль районаны рәсми сайтының «Авыл жирлекләре» бүлегендә урнаштырырга.
4. Әлеге каарарның үтәлешен контролльдә тотуны үземдә калдырам.

Совет рәисе,
авыл жирлеге башлыгы

Р.Т. Ситдайков

Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Дүрт-Мунча авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кису тәртибе турында

НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданнар кодексының 15 статьясы, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тире мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 61, 68, 77 статьялары, Дүрт-Мунча авыл жирлеге Уставы нигезендә халыкның экологик иминлекен тәэмин итү максатында эшләнде һәм Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Дүрт-Мунча авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кису тәртибен билгели.

1. Төп тәшенчәләр

Әлеге нигезләмәдә түбәндәгә төп тәшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр - агач, куак һәм үлән үсә торган табигый һәм ясалма үсемлек (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәклекләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм қуаклар).

Табигый территорияләр - бердәм географик (климат) шартларда формалашкан жир рельефының, туфракның, үсемлекләрнең билгеле бер тиналарын үз эченә алган хужалык эшчәнлеге белән кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Яшелләндерелгән территорияләр - табигый барлыкка килгән үсемлекләр участоклары, ясалма яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең 50 проценттан да ким булмаган өлешен үсемлекләр капламы алып торган аз төзелгән участоклары.

Урман территорияләре - төрле функциональ билгеләнештәге табигый территорияләр участоклары, алар табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган.

Агач - 5 см диаметрлы төгәл гәүдәле, 1,3 м биеклектә, үсентеләрдән тыш, үсемлек.

Куак - күпъеллык күпботаклы (агачтан аермалы буларак) үсемлек, ул туфрак өслеге янында ботаклана.

Үлән капламы - газон, табигый үлән үсемлеке.

Үсентеләр - нинди дә булса урында үсә торган үсемлекләр, қуаклар.

Яшел массив - бердәм үсентеләр үсә торган урын барлыкка китеүче 50 данәдән дә ким булмаган (15 яштән өлкәнрәк) агач үсә торган территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян китеү - аларның үсешен туктату, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китеү, тамырның бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зааралы матдәләр белән пычрату, ут төрту яки башка төрле йогынты ясау.

Яшел үсентеләрне юк итү (югалту) - яшел үсентеләрне кису яки башкача зыян китеү, аларның үсешен туктату.

Компенсацияле яшелләндерү - юк ителгән яки заарланган белән яшел утыртмаларны 2 коэффициенты белән янадан торгызыу.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел утыртмалар саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләрне башкара һәм алар сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсешен тәэммин итү буенча бурыч оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру очен бирелгән участокларда - әлеге оешмалар житәкчеләренә йөкләнә;

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләрен кулланучылар һәм арендалаучылар яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә карарга тиеш.

2.4. Авыл жирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка төр эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.5. Төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр булырга һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысы тулысынча бәяләнергә тиеш.

2.6. Яшел утыртмаларның үсешен тәэммин итү белән ярашмый торган максатларда яшел территорияләрне һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләрне (агачлар, куакларны) кису тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне үз белдеген белән (рөхсәтсез) кису тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агач һәм куакларны кису рөхсәтнамә нигезендә башкарыла. Кисуга рөхсәт кәгазе авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе курсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

Рөхсәт бирү тәртибе авыл жирлеге башкарма комитеты каары белән раслана торган агачларны кисуне килештерү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнен административ регламенты белән билгеләнә.

3.3. Рөхсәт кәгазе мөрәжәгать итүченең салымнар, жыемнар, иминият взнослары, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча Россия Федерациясейн Салымнар һәм жыемнар турында законнары нигезендә түләнергә тиешле бурычлары булмаганда бирелә.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты хат-гариза кергәннән соң, гариза биручегә әлеге төр эшләрне башкару очен рөхсәте булган максус оешмага тубәндәгеләрне алу очен мөрәжәгать итәргә кинәш итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап исемлеген;

3.4.2. киселергә тиешле агач утыртмаларының санын, төрен, категориясен билгеләү максатларында төзелә торган яшел үсентеләрне натураль тикшерү актын;

3.4.3. киселгән агач очен түләү (түләүләр) исәбен. Киселгән агач очен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы каары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза биручес хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу срокы - 90 көн.

3.5. Эшлэрне башкаруга рөхсәт алган вакытта аның мәнфәгатыләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарылачак гариза бирүче элеге нигезләмә буенча яшел үсентеләр кискән очен түләү кертергә һәм компенсацияле яшелләндерү тәртибен раслыг торган документларны тапшырырга тиеш.

3.6. Агач һәм куак кискән очен түләү гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.7. Яшел үсентеләрне кису эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кису бары тик аттестацияләнгән белгечләргә генә рөхсәт ителә.

3.8. Агачларны егу, түмәрләү, киселгәннәрне, чүп-чарны төяп чыгару эшләр башланганнын соң оч көн эчендә гариза бирүче хисабына башкарыла.

3.9. Киселү урынына якын территориядә газонга, яшел үсентеләргә зыян килгән очракта, территория хужасы һәм контролълек итүче органнар белән аларның компетенциясе чикләрендә килештерелгән срокларда, ләкин зыян килгән мизгелдән ярты елдан да сонга калмыйча, эш башкаручы тарафыннан мәжбүри рәвештә алар янадан торгызыла.

3.10. Түләмичә агач һәм куакларны кису түбәндәгे очракларда авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт ителә:

3.10.1. яшел үсентеләрне матурлау, тәрбияләү ниятеннән кису, санитар кисуләр, реконструкция;

3.10.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталъ инженерлык корылмаларын ремонтлау вакытында кису;

3.10.3. Госсанэпидемнадзор бәяләмәсе булса, торак һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агач һәм куакларны кису;

3.10.4. авария куркынычы тудырган (ауган, корыган) агач һәм куакларны кису;

3.11. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисуне гамәлгә ашыручи мөрәҗәгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацияле яшелләндерүнс үткәру зарур.

3.12. Авария хәләндәге, корыган һәм иминлеккә куркыныч тудырган яшел үсентеләр акт буенча комиссия тикшерүе нигезендә кисела.

3.13. Яшел үсентеләрне санкциясез кису яки юк итү дип түбәндәгеләр таныла:

3.13.1. агачлар һәм куакларны рөхсәтсез кису яисә рөхсәт буенча, әмма тиешле булмаган участокта, тиеш булмаган санда, агач төрләре рөхсәттә күрсәтелгәнчә булмаганда;

3.13.2. ут тәртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки аларга зыян китерү;

3.13.3. кәүсәне божралау яки төпләү;

3.13.4. агачлар һәм куакларның үсешен туктатырлык дәрәҗәдә зыян салу;

3.13.5. агач һәм куакларга юынтык сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү h. б. шундыйлар;

3.13.6. корыган агачларны рөхсәтсез кису;

3.13.7. үсеп утырган агачларга һәм куакларга башка зыян салу.

4. Компенсацияле яшелләндерү

4.1. Компенсацияле яшелләндерү рөхсәт ителгән агач кису, законсyz рәвештә яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацияле яшелләндерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту очен туры кила

торган, эмма яшел үсентеләрне заарлау яки юк иту факты билгеләнгәннән соң бер елдан да сонга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацияле яшелләндөрү кем мәнфәгатьләрендә яисә кемнен хокукка карши гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләр зыян күргән яки юкка чыгарылган, шул гражданныарның яисә юридик затларның акчалары исәбеннән башкарыла.

4.3. Әлеге нигезләмәдә билгеләнгәнчә, яшел үсентеләргә китерелгән зыян натураль рәвештә кайтарылырга тиеш –компенсацияләү рәвешендә яшелләндөрү: юкка чыгарылган яшел үсентеләрне 2 коэффициенты белән яңадан торғызу.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп алып барыла.

5.2. Яшел территорияләр, шул йәспәтән яшел массивлар, шулай ук яшелләндөрелгән территорияләрне кинәйтү очен билгеләнгән жир кишәрлекләрендә төзелеш алыш барылырга һәм аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган юнаштә кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелеш эшләре планлаштырылганда, алдан проектлау документларында кисслергә тиешле яшел үсентеләр бәяләнергә тиеш. Бу очракларда килгән зыянны каплау әлеге нигезләмәнен 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә киселгән агач очен түләүне алдан керту һәм компенсация рәвешендә яшелләндөрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшкуарлык эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. Яшелләндөрелгән территорияләрдә һәм яшел массивлarda сәүдә иту һәм башка эшкуарлык эшчәнлеге алыш бару, авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтенин башка эшкуарлыкны гамәлгә ашыру очен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Яшелләндөрелгән территорияләрдә һәм яшел массивлarda эшмәкәрлекне гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, яныш китү куркынычы тудырган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чупләү, яшел утыртмаларга зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

7. Административ жаваплылык

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплылыкка тартылалар.